

Yliopistojen opiskelijavalintojen kehittäminen

Vararehtori Marja Sutela, Tampereen yliopisto

Unifi koulutusvararehtoriverkoston puheenjohtaja

OKM korkeakoulujen opetuksesta vastaavien vararehtoreiden tapaaminen 19.3.2024

YLIOPISTOJEN
OPISKELIJAVALINTOJEN
KEHITTÄMISHANKE
2022–2025

Yliopistojen opiskelijavalintojen haasteita

Opiskelijavalinnan aikataulu

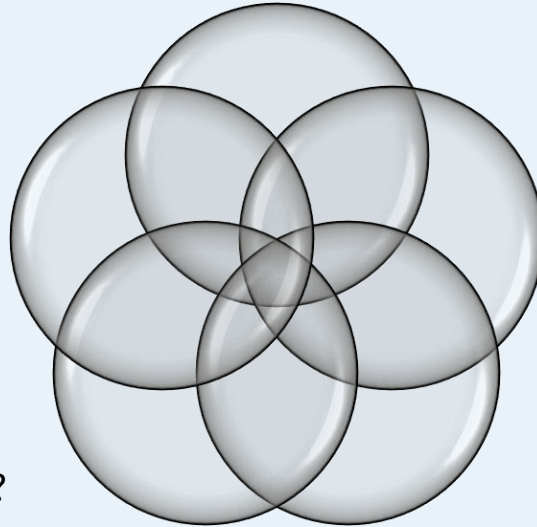
- Lähes kaikki valmistautuvat valintakokeisiin
- Päällekkäiset valintakokeet

Valintakokeiden rooli

- Mitä mitataan kokeella, johon kaikki eivät osallistu?
- Valintaväylien kirjo

Todistusvalinnan monimutkaisuus

- Lukuisat pisteystaulukot
- Painotetut aineet ja kynnyshdot

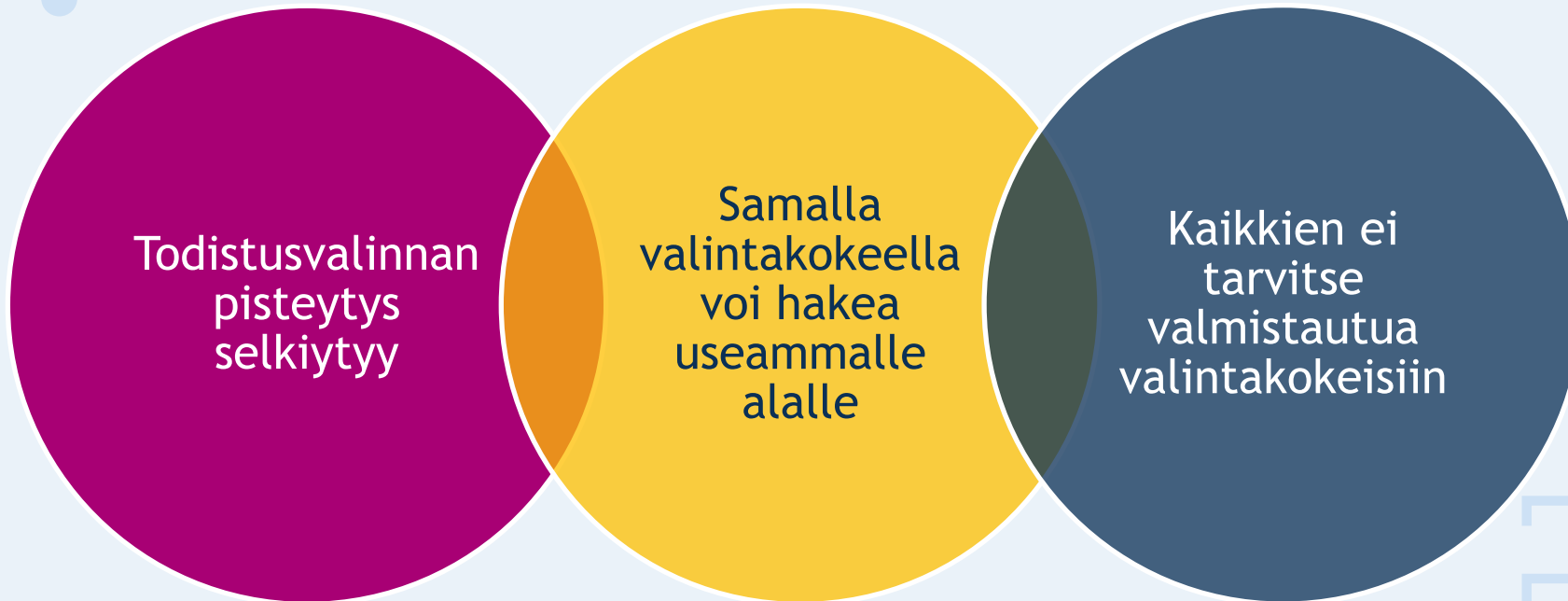
Vaikutukset lukioaikaan

- Ylioppilaskirjoitukseen kohdistuva paine
- Matematiikan oikea painotus
- Huoli lukion yleissivistävyyden heikkenemisestä

Valintakokeiden kuormittavuus

- Hakija ei ehdi valmistautua moniin valintakokeisiin
- Yliopistojen resurssit

Tavoitteena selkeät, toimivat ja vähemmän kuormittavat opiskelijavalinnat

Tutkimus

Yhteinen keskustelu

Hankkeen tuotokset ja tavoitteet

Tutkitaan todistusvalinnan osalta

- Pisteytysmallien erojen merkitys opiskelijavalinnassa
- Vaikutukset lukiolaisiin (ainevalinnat, alanvalinta, hyvinvointi)
- Vaikutukset opiskelijoihin (opintomenestys, alalla pysyminen)
- Kokemukset todistusvalinnasta

Tutkitaan valintakoevalinnan osalta

- Mitä valintakokeet mittaavat
- Mitkä valintakokeet mittaavat samoja asioita
- Mitä valintakokeiden pitäisi mitata
- Valintakokeiden kehittämistarpeet

Yksinkertaistetaan pisteytystä

- Pisteytettävät aineet
- Eri aineista annettavat pisteet
- Kynnyshdot ja painotetut aineet

Kehitetään valintojen aikataulua

Yhdistetään, vähennetään ja kehitetään valintakokeita

- Samat kokeet/koeosiot useammalla alalla

Saavutetaan

- Hakijalle selkeä opiskelijavalintajärjestelmä
- Realistinen mahdollisuus hakea useammalle alalle
- Vähemmän kuormitusta sekä hakijoille että yliopistoille

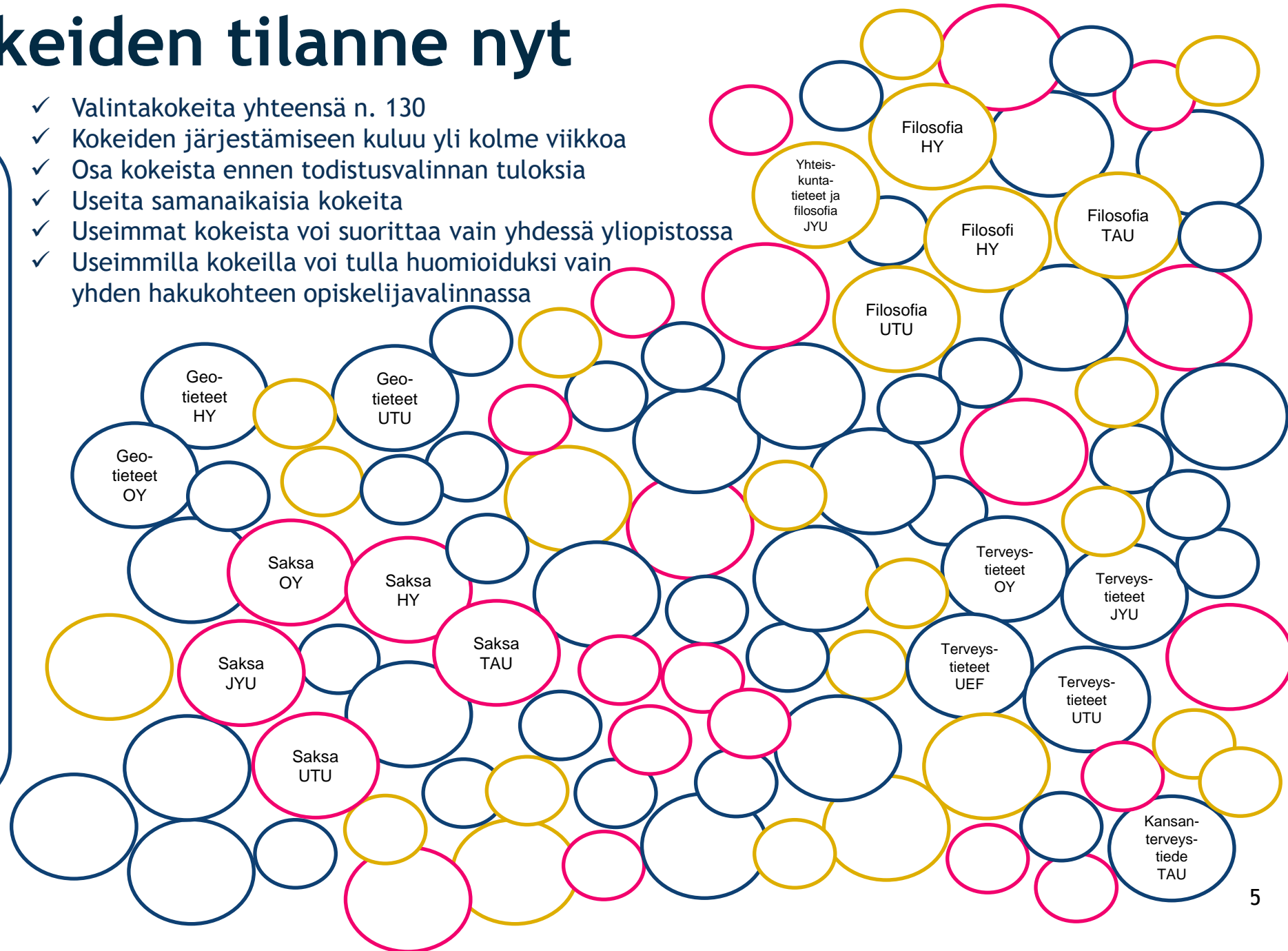
+ tutkittua tietoa valinnoista

Valintakokeiden tilanne nyt

- ✓ Valintakokeita yhteensä n. 130
- ✓ Kokeiden järjestämiseen kuluu yli kolme viikkoa
- ✓ Osa kokeista ennen todistusvalinnan tuloksia
- ✓ Useita samanaikaisia kokeita
- ✓ Useimmat kokeista voi suorittaa vain yhdessä yliopistossa
- ✓ Useimmilla kokeilla voi tulla huomioiduksi vain yhden hakukohteen opiskelijavalinnassa

Yhteisiä kokeita

- Biokemia
- Biologia ja ympäristötieteet
- DI-koulutus
- Arkkitehtuuri
- Farmasia
- Hoitotiede
- Kasvatusala
- Kauppatieteet
- Lääketieteet
- Maantiede
- Metsätieteet
- Oikeustiede
- **Psykologia ja logopedia**
- Sosiaalityö
- Tietojenkäsittelytiede
- **Åbo Akademin koe**

Valintakokeiden nykytilanteen haasteet

Hakijan näkökulmasta

- Ei realistista mahdollisuutta valmistautua ja osallistua jopa kuuteen valintakokeeseen
- Todistusvalinnalla hyväksytytkin valmistautuvat valintakokeisiin = turha kuormitus
- Ei-toivotut välivuodet

Yliopistojen näkökulmasta

- Valintakokeiden laatiminen, järjestäminen ja arviointi kallista; mitataan osin päällekkäisiä tietoja ja taitoja
- Menetetään erinomaisia hakijoita, koska hakijat joutuvat valitsemaan ja poisvalitsemaan
- Todistusvalinnalla ja valintakokeella valituilla tulee olla samat mahdollisuudet menestyä opinnoissa

Yhteiskunnan näkökulmasta

- Koulutuksellinen tasa-arvo, joka lisääntyy yhteisten kokeiden myötä*
- Hidas siirtymä toiselta asteelta korkeakoulutukseen

*Suhonen, 2023

Tavoitteena, että vuonna 2025 yliopistoissa on valintakokeet...

...joita on huomattavasti nykyistä vähemmän

...joilla voi hakea saman koulutusalan tai jopa useamman alan kaikkiin hakukohteisiin

...jotka voi suorittaa lähimmässä yliopistossa

...joihin ei tarvitse valmistautua ennen todistusvalinnan tulosten julkaisemista

...jotka mittaavat geneerisiä korkeakouluvalmiuksia koulutusalojen erityistarpeita unohtamatta

Uusien valintakokeiden suuntaviivoja

- Tavoitteena valintakokeet, jotka voisi järjestää noin viikossa ilman merkittäviä päällekkäisyyksiä.
 - Käytännössä tämä tarkoittaisi, että kokeiden lukumäärä olisi lähempänä kymmentä kuin mitään muuta lukua
- Useimmat kokeet muodostuisivat yhteisestä osasta ja tarvittaessa alakohtaisesti eriytyvistä osista
 - Eriytyviä osia vain painavista syistä, jotta säilyy todellinen mahdollisuus hakea kaikille kiinnostaville koulutusaloille

Esimerkkejä *mahdollisista* kokeista:

Kielet ja kirjallisuus

Yhteinen osa:
Yleiset kielelliset valmiudet

suomi

ruotsi

englanti

espanja

italia

ranska

saksa

venäjä

kirjallisuus

Tekniikka ja matemaattiset tieteet

Yhteinen osa:
Matemaattiset valmiudet

fysiikka

kemia

Hakija tekee hakukohteistaan riippuen joko pelkän yhteisen osan tai yhteisen osan ja sen lisäksi yhden tai useamman eriytyvän osan

Yhteiskunta- ja oikeustieteet

Yhteinen osa:

- Yhteiskuntatieteellisen tiedon omaksuminen ja soveltaminen
- Analyttisyys ja kriittinen ajattelu

tekstitaidot

oikeustieteelliset valmiudet

Kehittämistyön aikajana 2022-2025

Todistusvalinta-
tutkimus

Pisteytyksen
kehittäminen

Päätökset
pisteytys-
mallista 2023

Uusi
pisteytys
käyttöön
2026

Alojen lisääntyvä valintakoeysteistyö

Valintakokeiden digikehittäminen

Valintakoetutkimus

Uudet koeosiot ja
"koeniput",
koulutusalojen ryhmittely

Uusien kokeiden
laatiminen

Uudet
digikokeet
käyttöön
viim. 2026

Valintojen aikataulun kehittäminen

Valintojen yhteistyömallin kehittäminen

2022

2023

2024

2025

Kiitos!

YLIOPISTOJEN
OPISKELIJAVALINTOJEN
KEHITTÄMISHANKE
2022–2025

blogs.helsinki.fi/valintahanke
valintahanke@helsinki.fi